

# Emma ja Elias -avustusohjelma

## 1 Taustaa

Emma & Elias -avustusohjelman (2012 – 2017) avulla kehitetään, vahvistetaan ja monipuolistetaan yleishyödyllisille järjestöille soveltuvia toimintatapoja lasten ja lapsiperheiden terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Avustusohjelman avulla pystytään myös nostamaan esille järjestötyön mahdollisuuksia sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisessä esimerkiksi varhaisen tuen, vapaaehtoistyön ja vertaistuen keinoin.

Emma & Elias on Raha-automaattiyhdistyksen käynnistämä ohjelma, jonka rahoitus siirtyy vuonna 2017 Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukseen, STEAn, tehtäväksi. Käytännön koordinoinnista vastaa Lastensuojelun Keskusliitto (LSKL).

Avustusohjelmaan valitut hankkeet ja toiminnot muodostavat yhteisen verkoston ja kehittämälustan. Ohjelman tarkoituksena on vahvistaa kehittämistyön tulosten ja vaikutusten aikaan saamista ja esille nostamista. Lisäksi ohjelma nostaa esille lapsi- ja perhetyötä sekä järjestötoiminnan roolia hyvinvoinnin edistämässä.

Emma & Elias -ohjelma sai nimensä vuoden 2010 suosituimpien lasten nimien mukaan.

## 2 Tavoitteet ja kohderyhmä

Ohjelman visiona on, että vuonna 2018 Suomessa kannetaan yhteisesti vastuuta lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnista ja puututaan varhaisessa vaiheessa arjen haasteisiin.

Ohjelmassa keskitytään yläkouluikäisten, 15-vuotiaiden ja sitä nuorempien lasten kasvuolosuhteiden parantamiseen.

Ohjelman tavoitteena on vahvistaa aikuisten yhteistä vastuuta, tukea vanhemmuutta sekä edistää lasten osallisuutta.

### **Aikuisten yhteisen vastuun vahvistaminen**

Ohjelman tavoitteena on vahvistaa aikuisten yleistä vastuuta lapsen huomioimiseksi sekä asenteellisilla että toiminnallisilla tasoilla. Tavoitetta edistävissä toiminnoissa voi olla kyse:

- aikuisten asenteisiin vaikuttamisesta,
- lapsia ja perheitä tukevasta vapaaehtoistoiminnasta
- olemassa olevien tai uusien toimintojen kehittämisestä lapset paremmin huomioiviksi



## Vanhemmuuden tukeminen ja vahvistaminen

Ohjelmassa huomioidaan perhekäsitteen monimuotoistuminen, joka liittyy kansainvälistymiseen, kulttuurin, parisuhteen ja avioliiton kehitykseen, yksinhuoltajuuden yleistymiseen jne. Vastuu lapsesta ja aikuisen läsnäolo lapsen elämässä ovat avustushjelmassa tärkeitä ydinasioita riippumatta perheen konkreettisesta muodosta.

Ohjelmassa korostetaan aikuisen vastuuta ja valmiuksia huolehtia lapsen kasvun ja lapsena olemisen edellytyksistä. Vanhemmuudessa keskeistä on lapsen ja hänestä huolehtivan aikuisen/aikuisten läheissuhde, joka luo puitteet turvalliseen lapsuudelle.

Tavoitteena on:

- vanhemmuuden vahvistaminen
- vanhemmuuteen liittyvien valmiuksien ja voimavarojen tukeminen
- vanhemmuutta uhkaavien riskien tunnistaminen ja varhainen tuki sekä riskeiltä suojautuminen

## Lapsen osallisuuden edistäminen

Lapsen oikeuksien ja lapsen oman hyvinvoinnin näkökulmasta ohjelmassa korostetaan sekä lapsen oikeutta olla lapsi että lapsen omia sosiaalisia verkostoja. Lisäksi nostetaan esille lapsen aktiivisen ja omaehtoisen toiminnan mahdollisuuksia.

Tavoitteena on:

- lisätä toiminnallisia ympäristöjä lapsen ehdoilla tapahtuville harrasteille, osallistumiselle ja lasten omille sosiaalisille verkostoille
- turvata lapsen oikeus omaan turvalliseen lapsuuteen
- suojata väkivallalta tai sen pelolta joko omassa perhepiirissä tai lapsen omissa sosiaalisissa verkostoissa

## Ohjelman tavoitteet (kuva):

OHJELMAN LÄPILEIKKAAVA TEEMA	EMMA & ELIAS -OHJELMAN PÄÄTAVOITTEET		
	1. AIKUISTEN YHTEISEN VASTUUN VAHVISTAMINEN	2. VANHEMMUUDEN TUKEMINEN JA VAHVISTAMINEN	3. LAPSEN OMA ELÄMÄ
LAPSEN ASIA NÄKYVÄKSI	<ul style="list-style-type: none"><li>• NOSTAA ESILLE LASTEN JA LAPSIPERHEIDEN ARKEEN LIITTYVIÄ HAASTEITA JA EPÄKOHTIA</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• LUODA JA VAHVISTAA KOHTAAMISEN PAIKKOJA VANHEMPIEN KANSSAKÄYMISELLE</li><li>• EDISTÄÄ JA TUKEA LASTEN JA LAPSIPERHEIDEN PARISSA TOIMIVIEN TAHOJEN YHTEISTYÖTÄ</li></ul>	
ERI TOIMUJOIDEN VÄLINEN YHTEISTYÖ JA TIEDON KULKU SUJUVAKSI		<ul style="list-style-type: none"><li>• YLLÄPITÄÄ KESKUSTELUA AIKUISEN ROOLISTA LAPSEN HYVINVOINNIN KANNALTA</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• LUODA JA TARIOTA KEINOJA LASTEN JA LAPSIPERHEIDEN SOSIAALISEN HYVINVOINNIN JA YHTEISÖLLISYYDEN VAHVISTAMISEKSI</li></ul>
KAIKILLA OIKEUS HYVÄÄN LAPSUUTEEN	<ul style="list-style-type: none"><li>• VAHVISTAA AJATTELU- JA TOIMINTATAPOJA VARHAISEEN JA YHTEISEEN VÄLITTÄMISEEN LIITTYEN</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• TUKEA LAPSIPERHEIDEN ARJEN HALLINTAA</li></ul>	
AINA EI TARVITSE PÄRJÄTÄ YKSIN; OLE SINÄ AIKUIINEN, ANNA LAPSEN OLLA LAPSI			
MONIARVOISUUS			<ul style="list-style-type: none"><li>• YLLÄPITÄÄ KESKUSTELUA MONIARVOISESTA YHTEISKUNNASTA LASTEN JA LAPSIPERHEIDEN ARKEEN LIITTYEN</li></ul>

Hankkeet ja toiminnot nivoutuvat tavoitteiden alle kuitenkin niin, että niissä painottuu jokin ohjelman tavoite. Kaikkien hankkeiden tai toimintojen ei siis tarvitse toteuttaa kaikkia ohjelman tavoitteita.

Ohjelman avulla edistetään lapsen ja lapsiperheiden elämäntilanteiden huomioimista yhteiskunnan eri tasoilla: lainsäädännössä, työmarkkinoilla, elinkeinoelämässä ja palvelujärjestelmässä.

Ohjelma pyrkii edistämään yhteiskuntamme lapsimyönteisyyttä ja korostaa sitä, että me kaikki voimme tehdä jotakin lasten hyvinvoinnin edistämiseksi. Lisäksi on tärkeää pyrkiä muuttamaan sellaisia ajattelu- tai toimintamalleja (kuten välinpitämättömyyttä, vähättelyä ja kuritusväkivaltaa), jotka rajoittavat lasten hyvinvointia.

## 3 Emma & Elias -ohjelman toteutus

### 3.1 Ohjelman rakenne ja koordinointi

Emma & Elias -avustusohjelmaa koordinoivat yhteistyössä Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) ja Lastensuojelun Keskusliitto (LSKL). STEA seuraa ohjelmalla aikaansaatuja tuloksia ja vaikutuksia sekä toteuttaa ohjelmateemaan liittyvää kansalaisviestintää. Lisäksi se valvoo ohjelmaan valittujen avustuskohteiden avustusten käyttöä.

Lastensuojelun Keskusliiton tehtävänä on tukea ohjelmaan valittavien hankkeiden toimintaa ja lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia edistävien käytäntöjen juurruttamista sekä edistää lapsinäkökulman huomioon ottamista laajemmin. Lisäksi LSKL ylläpitää hanketoimijoiden keskinäistä verkostoa, tukee hankkeiden välistä viestintää ja toteuttaa ohjelmaan kuuluvien hankkeiden ja toimintojen asiakastason vaikutuksiin liittyvää tutkimusta.

### 3.2 Avustuksen hakeminen ja hankkeille tarjottava kehittämistyön tuki ohjelmassa

#### **Avustuksen hakeminen**

Emma & Elias -ohjelmassa toimivat hankkeet on valittu vuosina 2012-2015, eikä ohjelmaan oteta enää uusia hankkeita. Ohjelma päättyi vuonna 2017.

Avustusohjelmaan osallistuvat järjestöt ovat sitoutuneet ohjelmakehittämiseen seuraavilla tavoilla:

- toteuttamalla ohjelman tavoitteiden mukaista toimintaa
- tuomalla esille osallistumisensa ohjelmaan tiedottaessaan omasta toiminnastaan ja hyödyntämällä ohjelman yhteistä ilmettä (mm. Emma & Elias -logon käyttö)
- esittelemällä toimintaansa erikseen sovittavissa ohjelman seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa,
- vahvistamalla omaa osaamistaan osallistumalla ohjelman järjestämiin verkostotilaisuuksiin ja koulutuksiin,

- jakamalla omaa osaamistaan ja tietämystään myös muiden ohjelmaan osallistuvien hyväksi,
- osallistumalla erikseen sovittavalla tavalla ohjelman yhteisen viestinnän toteuttamiseen,
- toteuttamalla ohjelman edellyttämää seuranta- ja keräämään seuranta- ja arviointitietoa,
- solmimalla yhteistyösuhteita toiminta-alueellaan toiminnan levittämiseksi ja juurruttamiseksi.

### **Kehittämistyön tuki ohjelmassa**

Lastensuojelun Keskusliitto tukee ohjelmaan valittujen hankkeiden ja toimintojen kehittämistyötä.

### **Hanke- ja toimintokohtaista tukea**

Kehittämistyön tuki on räätälöity hankekohtaisesti, huomioiden kunkin hankkeen erityistarpeet. Kehittämistyön tuki rakentuu kunkin hankkeen tavoitteista, jonka ohella tuella varmistetaan ohjelman tavoitteisiin sitoutuminen sekä toteutetaan yhteistä suunnitelmaa ja rakennetta.

Kullakin hankkeella on oma vastuuhenkilö LSKL:n ohjelmatiimissä. Vastuuhenkilön tehtävänä on varmistaa hankkeen saama tuki.

### **Kehittämistukitapaamiset:**

Kehittämistukitapaamisten tavoitteena on tukea hankkeita kehittämistyössä. Tapaamiset koskevat kaikkia ohjelman hankkeita. Tapaamisia ovat vähintään alla mainitut sekä tarpeen mukaan hankkeet saavat hankekohtaista tukea projektihallintaan, viestintään, arviointiin, tutkimukseen, tapahtumajärjestelyihin sekä verkosto- ja sidosryhmätyöhön liittyvissä asioissa.

- Aloitustapaaminen
- Toimintasuunnitelmatapaaminen
- Vuosittaiset kehityskeskustelut
- Loppuarviointikeskustelu

### **Koulutukset**

#### **Kehittämistyön osaamisen lisääminen:**

LSKL:n ohjelmatiimi järjestää verkostotapaamisten yhteydessä erisisältöisiä koulutuksia hankkeiden tarpeista lähtien. Tavoitteena on kehittämistyön osaamisen vahvistaminen. Koulutuksen teemoina voivat olla esimerkiksi viestintä, markkinointi, arviointi tai projektinhallinta.

#### **Muut koulutukset ja seminaarit:**

LSKL:n ohjelmatiimi mahdollistaa hankkeiden sisällöistä lähteviä koulutuksia ja seminaareja. Koulutuksia voidaan järjestää yhteistyössä muidenkin kuin vain ohjelmassa mukana olevien hankkeiden kanssa.

Ohjelma mahdollistaa lisäksi hankkeiden työntekijöiden osallistumisen LSKL:n kesä-, lastensuojelu- ja sijaishuollon koulutuspäiville.

### **Tapahtumat:**

Ohjelma osallistuu vuosittain tiettyihin ennalta sovittuihin tapahtumiin sekä messuille. Tapahtumissa on ohjelman yhteinen osasto, jonne hankkeet osallistuvat oman kiinnostuksensa ja kohderyhmänsä mukaisesti. Kaikissa tapahtumissa on ohjelman ja sen hankkeiden markkinointimateriaalia.

Hankkeet voivat ehdottaa näiden ennalta sovittujen tapahtumien ja messujen lisäksi muita tapahtumia, joihin haluavat ohjelman mukaan. Tapahtumia ovat myös laajentumiset uusille paikkakunnille, asiantuntijatapahtumat ja yleisötapahtumat.

### **Verkostoituminen:**

Ohjelman keskeisenä tavoitteena on verkostoituminen. Se jakaantuu ohjelman sisäiseen verkottumiseen sekä kehittämiskumppaniverkottumiseen.

#### **Sisäinen verkostoituminen**

Sisäisen verkottumisen tavoitteena on edistää ohjelman yhteisiä päämääriä ja oppia muiden kehittämistuloksista. Sisäinen verkottuminen realisoituu verkostotapaamisissa sekä alueellisissa tapaamisissa. Lisäksi ohjelman hankkeet kokoontuvat eri kehittämisteemojen mukaisissa ryhmissä.

Teemaryhmiä on yhteensä seitsemän: koulu toimintaympäristönä, neuvola toimintaympäristönä, vapaaehtois-, vertaistuki- ja tukihenkilötoiminta, vaikuttamistyö, erityislapsiperheiden tuki, nuorisoryhmä sekä vanhemmuuden haastavissa elämäntilanteissa -teemaryhmä.

### **3.3 Ohjelman seuranta, arviointi ja tutkimus**

Ohjelmakokonaisuudessa seurantaa, arviointia ja/tai tutkimusta toteutetaan kolmella eri tasolla: ohjelmatasolla, hanketasolla ja asiakastasolla.

#### **3.3.1 STEAn rooli ja tehtävät seurannassa ja arvioinnissa**

Emma & Elias -ohjelman seurannasta ja arvioinnista vastaa STEA. Ohjelmaa tarkastellaan yhtenä, useista eri projekteista ja toiminnoista koostuvana kokonaisuutena. Ohjelman arviointi toteutetaan kehittävän arvioinnin periaatteiden mukaisesti. Arvioinnin avulla pyritään nostamaan esille avustuskohdeiden toimintaan liittyviä kehittämiskohteita ja -tarpeita, jotta toiminta vastaisi mahdollisimman hyvin kohderyhmien tarpeisiin sekä toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Tavoitteena on tuottaa johtopäätöksiä ja konkreettisia ehdotuksia ohjelman sekä siihen kuuluvien yksittäisten toimintojen ja projektien kehittämisen tueksi.

Arvioinnin toinen keskeinen tavoite on tuottaa tietoa ohjelmalla aikaansaaduista tuloksista ja vaikutuksista. Tuloksilla ja vaikutuksilla tarkoitetaan niitä asioita ja kehitystä, jota ohjelmalla saadaan aikaiseksi. Arvioinnin keskiössä ovat aikaansaadut tulokset ja vaikutukset suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä loppukäyttäjien kokema hyöty.

Ohjelman arvioinnissa noudatetaan viitekehystä, jonka mukaisesti avustusohjelmia arvioidaan kolmella tasolla: ohjelma, projekti/toiminto ja osallistuja. Arvioinnin kehittävä ulottuvuus koskee erityisesti ohjelma- ja projekti-/toimintotasoa. Tuloksia ja vaikutuksia arvioidaan kaikilla kolmella tasolla. Arviointi kohdentuu viitekehäyksen mukaisesti yhdeksään osa-alueeseen:

1. Toimeenpano
2. Tavoitteiden asettelu
3. Kohderyhmien valinta ja tavoittaminen
4. Organisointi, koordinaatio ja johtaminen
5. Toimenpiteet, toteutus ja resursointi
6. Kumppanuudet ja yhteistyö
7. Viestintä
8. Tulosten juurruttamiseen varautuminen
9. Tulokset ja vaikutukset

Vuonna 2017 STEA toteuttaa ohjelman arvioinnissa seuraavat toimenpiteet:

Toimenpide	Aikataulu
1. Tuloksellisuus- ja vaikutus selvitysten ja väliraporttien analyysi vuodelta 2016	seurantaraportit 31.3. mennessä STEAlle analyysi huhti-kesäkuu
2. Seurantakysely kaikille ohjelmassa mukana oleville toimintoille	Syys-lokakuu
3. Ohjelman päätöstilaisuus	Marraskuu

Lisäksi STEA auttaa ja tarjoaa tukea ohjelmaan kuuluville projekteille ja toimintoille seuranta- ja arviointikäytäntöjen suunnittelussa sekä toimintojen kehittämisessä yhdessä LSKL:n kanssa. Tarvittaessa STEA toteuttaa myös yksittäisiä seurantakäyntejä ohjelmaan kuuluviin projekteihin ja toimintoihin.

### 3.3.2. LSKL:n rooli ja tehtävät tutkimuksessa

LSKL tuottaa tutkimus- ja arviointitietoa yksilö- ja lähiyhteisötason tuloksista ja vaikutuksista, joita ohjelmalla sekä siihen kuuluvilla yksittäisillä projekteilla ja toimintoilla saadaan aikaiseksi.

Lisäksi Lastensuojelun Keskusliitto tarjoaa ohjelmaan kuuluville toimintoille tukea tutkimuksessa ja arvioinnissa.

Tukea tarjotaan muun muassa tarjoamalla käyttöön lomakkeita ja teknistä tukea sekä haastattelemalla järjestöissä toimineita henkilöitä. Toiminnoille tarjotaan myös sisällöllistä tukea tiedonkeruun menetelmien ja kysymysten asettelun valinnoissa sekä aineistojen analyysissa.

Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi osaltaan oppilaitosten tuottamaa tutkimus- ja arviointitietoa. Lastensuojelun Keskusliitossa työskentelee päätoiminen tutkija, jonka tehtävänä on yhdessä toimintojen kanssa kerätä ja analysoida aineistoa mm. seuraaviin kysymyksiin liittyen:

- Mitä hyötyä ja kenelle ohjelmasta ja siihen kuuluvista yksittäisistä toiminnoista ja projekteista on ollut?
- Mitkä ohjelman kokemusten perusteella ovat yleishyödyllisille järjestöille soveltuvia toimintatapoja lasten ja lapsiperheiden terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi?

LSKL ja STEA tekevät tutkimuksen suunnittelun ja toteuttamisen osalta tiivistä yhteistyötä.

### 3.3.3. Ohjelmaan kuuluvien yksittäisten projektien ja toimintojen tehtävät

Jokainen avustushjelmassa mukana oleva toimija tuottaa STEAlle seurantatietoja (=tuloksellisuus- ja vaikutusselvityksen, väli- tai loppuraportin kautta) oman toiminnan sisällöstä, sen laajuudesta, kehittämistarpeista sekä aikaansaaduista tuloksista ja vaikutuksista. Avustettavista toiminnoista tulee tuottaa tietoa neljästä näkökulmasta: työntekijät (itsearviointi), osallistujat (kohderyhmä), kumppanit sekä vapaaehtoistoimijat.

Seurantatiedot toimitetaan STEAlle kerran vuodessa, maaliskuun loppuun mennessä päättyneen kalenterivuoden osalta.

Ohjelmassa mukana olevien tulee lisäksi toimittaa STEAn erikseen pyytämää arviointiaineistoa (esim. vastamalla erillisiin kyselyihin, osallistumalla haastatteluihin tai arviointipäivään) ja tekemään yhteistyötä LSKL:ssä työskentelevän tutkijan kanssa.

## 3.4 Viestintä

Emma & Elias -avustushjelmaan liittyvä viestintä tekee avustushjelmasta näkyvän ja tukee järjestöjä ja hankkeita tavoitteiden saavuttamisessa.

Viestinnän avulla useampi suomalainen tiedostaa, että

- perhekäsitys on monipuolistunut
- eri elämäntilanteissa tarvitaan tukea
- jokainen meistä voi vaikuttaa lasten ja perheiden hyvinvointiin
- mikä on lapsen näkökulma
- ja että kaikilla on oikeus hyvään lapsuuteen.

Viestinnällä pyritään lisäämään myös kiinnostusta järjestöjen toimintaan, vapaaehtoistoimintaan yleisesti sekä kannustamaan järjestöjä kehittämään ohjelman tavoitteita edistäviä hankkeita.

Avustusohjelman viestintä kytkeytyy osaksi STEAn viestintää. Viestinnällä tavoitellaan järjestökentän toimijoita, järjestöjen toiminnan paikallisia sidosryhmiä, vapaaehtoisia ja hankkeiden kohderyhmiä.

Viestinnällä parannetaan myös hankkeiden välistä yhteydenpitoa ja luodaan sitä kautta uutta synergiaa. Tässä koordinoivan järjestön rooli on keskeinen. Viestintää suunnitellaan yhteistyössä STEAn viestinnän ja koordinoivan järjestön kanssa.

### 3.5 Sidosryhmät ja verkostoiminen

#### **Sidosryhmäyhteistyö**

Ohjelmatyössä sitoudutaan pitkäjänteiseen kehittämistyöhön, jonka avulla voidaan vaikuttaa myös palvelurakenteessa tapahtuviin muutoksiin. Tämä edellyttää uudenlaisia kumppanuuksia ja yhteistyörakenteita, joiden avulla ohjelman kehittämistyön tulosten juurruttaminen osaksi arkea on mahdollista.

Sidosryhmätyön tavoitteena on tukea hankkeita kehittämistyössä ja sen tulosten juurruttamisessa. Sidosryhmätyötä tehdään yhteistyötä rakentamalla, osaamista vahvistamalla, vaikuttamalla ja viestinnällä. Keinoina ovat tapaamiset, seminaarit ja koulutukset, tapahtumat, tiedottaminen, työryhmätyöskentely sekä yhteiset kehittämisprosessit. Kohteita ja kumppaneita ovat mm. muut järjestöt, oppilaitokset, Lapsiperhepalveluiden muutosohjelma, LAPE, kunnat ja valtio.

#### **Vaikuttaminen**

Vaikuttamistyötä tehdään yhteistyössä STEAn, LSKL:n ja koordinaatiotiimin kanssa. Vaikuttamistyön kohteena ovat lapset, vanhemmat, kansalaiset, päättäjät sekä ammattilaiset ja opiskelijat. Ohjelman hankkeista on koottu vaikuttamistyöryhmä, ja vaikuttamistyölle on oma erillinen suunnitelmansa. Ohjelma pyrkii vaikuttamaan elinkeinoelämään ja työmarkkinoihin yhteistyössä olemassa olevien hankkeiden tai ohjelmien kanssa.

#### **Kehittämiskumppaniverkostoiminen**

Koordinaatio tukee hankkeita rakentamaan yhteistyötä ohjelman ulkopuolella olevien hankkeiden, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa järjestämällä esim. yhteisiä seminaareja ja tilaisuuksia.

#### **Kehittämisprosessien tukeminen**

Koordinaatio on mukana järjestämässä Innostamoita, joiden tavoitteena on tuoda yhteen kuntien, oppilaitosten ja kolmannen sektorin toimijoita jo kehittämistyön suunnitteluvaiheessa.



### **Työryhmätyöskentely**

Koordinaatiotiimin jäsenet osallistuvat erilaisiin työryhmiin, joissa he tuovat ohjelman ja hankkeiden tavoitteita ja toimintaa esille ja näin pyrkivät tukemaan hankkeiden toimintaa.

### **Muut koulutukset ja seminaarit:**

LSKL:n koordinaatiotiimi mahdollistaa hankkeiden sisällöistä lähteviä koulutuksia ja seminaareja. Koulutuksia voidaan järjestää yhteistyössä muidenkin kuin vain ohjelmassa mukana olevien hankkeiden kanssa.

### **Tapahtumat:**

Ohjelma osallistuu vuosittain mm. opetus-, sosiaali- ja terveysalan tapahtumiin ja messuille. Tapahtumissa on ohjelman yhteinen osasto, jonne hankkeet osallistuvat oman kiinnostuksensa ja kohderyhmänsä mukaisesti. Kaikissa tapahtumissa on ohjelman ja sen hankkeiden markkinointimateriaalia. Tavoitteena on tuoda järjestöjen toimintaa osallistujien tietoisuuteen.

Sidosryhmäyhteistyö ja ohjelman sisältöjen esillä pitäminen kuuluu sekä STEAn että LSKL:n vastuualueelle. Lisäksi STEAn ja LSKL:n ohjelmasta vastaavat henkilöt tapaavat säännöllisesti suunnittelukokouksissa.

## **4 Yhteystiedot**

### **STEAn ohjelmatiimi (sähköpostiosoitteet muotoa [etunimi.sukunimi@stm.fi](mailto:etunimi.sukunimi@stm.fi))**

Ohjelmatyö: erityisasiantuntija Elina Varjonen ja arviointi- ja kehittämispäällikkö Tuomas Koskela

Ohjelmaan valittujen hankkeiden ja toimintojen tuki: avustusvalmistelija Anne-Mari Tuominiemi

Seuranta: seurantavastaava Elina Vedenkannas ja avustusvalmistelija Anne-Mari Tuominiemi

Viestintä: tiedottajat Sanna Kontkanen ja Johanna Kotonen

### **LSKL:n ohjelmatiimi (sähköpostiosoitteet muotoa [etunimi.sukunimi@lskl.fi](mailto:etunimi.sukunimi@lskl.fi)):**

Ohjelman koordinointi: ohjelmapäällikkö Ulla Lindqvist ja ohjelmakoordinaattori Tiina Kononen

Ohjelman viestintä: viestintäkoordinaattori Kaisa Pastila

Tutkimus: tutkija Petri Paju